

P MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

NR. 4 2017

Vykort
Österrike

Krönika
Eva Franchell

Ordförande har ordet

Att hantera uppsägningar är den tuffaste utmaning man kan få!

■ ORDFÖRANDE HAR ORDET

"Organisationsanpassningar, modernisering, branschjämförelser och den globaliserade marknaden" är fraser som påstås göra alla förändringar på bruket sen 1992 bestämda av ödet. Men det är bara fraser och det påstådda ödet är ofta ett påhitt

från företagen som bara vill optimera vinster. Optimeringen leder inte sällan till neddragningar och det är just då som våra bekymmer börjar.

Att hantera uppsägningar är den tuffaste utmaningen för en facklig styrelse. Den stunden när man får information att medlemmar ska sägas upp glömmer man aldrig. Tiden raderar inte de känslor som väcks upp just då. Först känner man en djup irritation och trycket som stiger i skallen. Just då är det väldigt viktigt att behålla huvudet kallt. Processen är igång och går inte att stoppa. Man måste göra sitt absolut bästa med massor av sunt förnuft för att försöka minimera skadan. De man förhandlar mot trivs inte heller med uppgiften. De är inte psykopater som skulle njuta av andra människors jobbiga livssituationer. Och jobbförlust är definitivt en påfrestande förändring av människans vardag. Det gäller bara att kavla upp ärmarna och göra sin bästa och hoppas att det leder till något gott.

Den senaste organisationsförändringen på ISS avtalsområde avviker inte från de andra neddragningsprocesserna. Holmen har pressat ISS hårt. Man gjorde ramavtalet mycket smalare för fem duktiga arbetare och det ledde fram till organisationsförändring och neddragningar. Samtalsnivån med ISS representanter var god under hela förhandlingen. Under hela hösten träffades vi och diskuterade olika lösningar som lindrar skadan. Tills sist kunde vi enas om en lösning som tyvärr inte räddar alla våra medlemmar men är den bästa möjliga i den här stunden.

När det nya avtalet träder i kraft den 1 mars 2018 kommer två arbetare färre att ta hand om uppgifterna på förrådet och transport. Det kommer skapa kö vid utlämningen av varor och frågan är om alla har förstått det. Det förrådspersonalen måste tänka på är att inte

Att hantera uppsägningar är den tuffaste utmaning!

låta stressen att ta över. Man ska alltid komma ihåg att vi säljer arbete och inte hälsa. Det kommer inte att bli bättre på fastighetssidan heller. Gruppen blir tre personer färre och det kommer kännas.

Gymnasieelever

Sen 2008 har ingen elev sökt processindustrilinjén på Carl Wahrens gymnasium. Omfattande neddragningar på bruket skrämde högstadiееlever att söka sig till just den utbildningen. Men läget har förändrats! Bruket är en av de mest lönsamma i branschen och har fått tillbaka en ljus framtid. Läger man ihop det med att ca hälften av brukets personal kommer att gå i pension inom 7 år får man en stark anledning att tro på att intresset för processindustrin kommer att öka. För bara några veckor sen har den första eleven påbörjat utbildningen. Honom kommer vi träffa på bruket där han fullföljer den praktiska delen av utbildningen. Vi vet också att en till elev är på gång. Kul! Under tiden de pluggar kommer även vår återställningslista att minska kraftigt och blir till sist helt tom.

Att vara med i avd68

Det är glädjande för oss att konstatera att avdelningen har fått några nya medlemmar under senaste året. Fantastiska unga killar som förstår fackets värde och vikten att ansluta sig till kollektivet. Vi blir en trovärdig partner till företagsledningen bara under förutsättningen att vi är många – helst alla på vår avtalsområdet. När vi går med i facket stärker vi den fackliga rörelsen i Sverige vilket ger arbetaren mer makt på arbetsmarknaden. Verkligen roligt!

Första snön har kommit och minusgrader påminner oss om att Julen snart är här. Hoppas att årets sista månad inte blir alltför jäktig. Att hantera inköp av julklappar är en rolig, tidskrävande och inte sällan stressig sysselsättning. Hur som helst vill jag passa på att önska er En God Jul och ett Gott Nytt År!

Aleksandar

Pappers arbetsmiljöarbete

Pappers och massaindustrin har under de senaste åren skurit ned kraftigt på bemanning, inte så mycket genom teknisk utveckling utan mest med att färre anställda ska göra mer. Samtidigt har vi ändå partsgemensamt arbetat hårt för bättre arbetsmiljö, framförallt den fysiska arbetsmiljön.

Mindre bemanning betyder att de organisatoriska och sociala arbetsmiljöfrågorna kommer mer i fokus samtidigt som vi behöver fortsätta att förbättra den fysiska arbetsmiljön.

Arbetsgivaren satsar mer resurser på arbetsmiljöarbetet vilket är bra, samtidigt finns det signaler om att samverkan mellan fack/skyddsombud och arbetsgivare, fungerar sämre.

För vissa arbetsgivare verkar det som att arbetsmiljön också blir en marknadsföringsfråga, att utåt visa på att företaget sköter arbetsmiljön. Exempel på det är att skylta med och "skryta" över antal dagar utan arbetsplatsolycka med frånvaro, ersätta ett gediget arbete med beroendeproblematik med enbart slumpvisa drogtestar, påstå att arbetsmiljön alltid är först på dagordningen men när det blir driftstörning gäller annat.

Det finns också en oroväckande jakt på att få ned/förbättra arbetsskadestatistiken som har mer fokus på siffror än att förbättra arbetsmiljön.

Syndabocksletande förekommer också, att alltför snabbt skylla på den mänskliga faktorn vid arbetsplatsolycka.

Det jag vill ha sagt är att arbetsgivaren behöver god hjälp av skyddsombuden i Pappers för att arbetsmiljön ska bli bättre på riktigt.

Gäller exempelvis sådant som att ställa krav på att det alltid finns prioritering av arbetsuppgifter vid driftsstörning, ordentliga riskbedömningar, arbete med beroendeproblem där slumpvisa tester (om de öht ska finnas), är ett komplement och inte en helhet i sig – med mycket mera som kokar ned till att vi inte ska riskera liv och hälsa på arbetsplatsen. Det ska heller inte vara möjligt att ett felgrepp av något slag blir till allvarlig skada.

Att ställa krav i arbetsmiljöarbetet är en viktig del i samverkan.

Vi har mycket kvar att göra i arbetsmiljöarbetet och att hjälpa arbetsgivaren att göra rätt saker i detsamma.

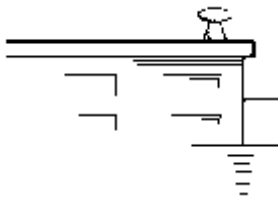
Som väl är har vi i Pappers en bra organisation och struktur med många duktiga skyddsombud, vilket ger bra förutsättningar för att bli än bättre.

Fackligt arbete är att vi är många tillsammans som hjälps åt, stötta ditt närmaste skyddsombud!

Lasse Wählstedt

Förhandlingsombudsman

Tack för mig!

Från och med 1 november har 2-skift införts som arbetstidsform i hamnen – visserligen på prov men ändå en viktig milstolpe. Skiftet bemannas med tre personer som arbetar två veckor med mixade fm- och em-skift mellan 06-14 och 14-22 och därefter en dagtidsvecka 6.30-15.30. Sammanlagt alltså 9 personer i skiftgången. Övriga i hamnen arbetar dagtid.

Tempot i de många hamnprojekten har mattats av och en del projektdelar skjuts framåt i tiden. I fokus just nu står den självloggning som lastbilschaufförerna förväntas göra. En hel del problem i samband med introduktionen där bl a uppbemanning från portvaktens sida varit nödvändig för att hjälpa till. Även den nya magasinlayouten i bilmagasinen har vållat irritation. Truckgångarna upplevs trånga och svåra att vända i och sikten i korsningarna är sämre p g a att hörnen inte kortats av tillräckligt. Den s k "blomlådan" runt pelaren vid bilutlastningen bidrog inte heller till en ökad trivsel.

Andra saker som t ex nya båtschemat och starten för den nye hamnchefen kommenteras inte här utan överläts till framtida PappersMagasin.

Ytterligare två hamnveteraner har slutat i höst. Den 29 sept blev Roger Berglund avtackad och en månad senare var det dags att uppvakta Björn Eriksson som gjorde sin sista arbetsdag 31 oktober. Nu återstår en avtackning av Gun Larsson vid årsskiftet sen är hamnen nere i den avtalade bemanningen. I början av 2018 kommer dock några att bli inlasade tack vare 5-2 regeln i LAS.

I och med denna "Kajkanten" så tackar jag för mig. Övertog ansvaret för sidan när Börje Nordström slutade på kajen. När jag började arbeta i hamnen sommaren 1974 var vi ca 90 personer i hamnen. Då var fortfarande ro-ro-lastningen relativt ny med de två tyska båtarna ms Carola Schulte och ms Hallstavik men det var de konventionella båtarna som helt dominerade. Skärhamnsbåten Kungsten och Johnsons-linjens sydamerikabåtar kom regelbundet. Kungsten var en mindre båt som lastade 1000 ton och det tog precis en

dag att lasta den. Det grekiska fartyget Nissos Ithaki låg inne 6 veckor vilket var ett rekord under min tid. Sedemera dök de holländska Grachtbåtarna upp. Det var boxbåtar med öppna lastrum och raka sidor. Då kunde man lyfta ner truckar i lastrummet och stuva rullarna med hjälp av maskiner – ett steg framåt i produktivtetsutvecklingen. Sedan kom också vaccum-båtarna och sido-ports-båtarna.

Arbetsmiljön var ett stort problem likaså det dåliga löneläget. 1976 blev jag invald i Hamnklubbstyrelsen och två år senare efterträdde jag Curt Nyström som ordförande för klubben. En av frågorna jag fick ta tag i var det myckna supandet på jobbet. Tillgången på sprit var obegränsad på båtarna och dessutom fick vi en båtflaska av kaptenen när båten var färdiglastad. Den dracks ur på stående fot. Var det varmt så beställdes det ner öl till lastrummet och blev det regnstopp kom skåpflaskorna fram. Det var inte lätt för en 26-åring att övertyga gubbarna att det var olämpligt att supa under arbetstid. Det tog några år men genombrottet kom när vi kom överens om att lotta ut båtflaskan och att den inte fick öppnas förrän man kom hem. Lönerna steg

Björn Eriksson avtackas

Sista arbetsdagen

succesivt i och med gruppuppflyttningar och att befattningar fick högre lönegrader. När vi sedan gjorde om ackorden till fasta tillägg och fick ett slags beredskapsersättning för eftermiddagsskift och helgarbete så var vi ikapp bruket i övrigt. Ackordstillägget blev senare en het stridsfråga i avdelningen.

En återkommande fråga i hamnen har varit skiftgången. Vi har i lokalavtalet en skyldighet att lasta båtar på förskjuten arbetstid men till och från har företaget, ända sedan början av 60-talet, önskat en regelbunden skiftgång av varierande slag för både båt och bil. Vi har inte sagt nej men frågan har varje gång stupat på ersättningsfrågorna. 1997 kulminerade frågan när bolaget ensidigt införde en ny förskjuten tid i hamnen. Frågan hamnade ända uppe i Arbetsdomstolen där företaget förlorade striden om arbetstiderna och en lex Hallstavik skapades. Det är därför det nya avtalet är en milstolpe vad gäller arbetstidens förläggning. Det finns mycket att minnas tillbaka på under drygt 43

år men om jag till slut skall nämna något som man verkligen kan känna stolthet för är när hamnarbetarna i mitten av 80-talet vägrade att lasta ut papper till rasistregimen i Sydafrika innan förhållandena klarlagts. Efter kontakter med ANC-kontoret i Stockholm fick vi klartecken att lasta men för att ytterligare understryka stödet till de svartas kamp mot apartheidregimen så initierade Hamnklubben en insamling till ANC som sedan avd 68 och även företaget ställde sig bakom. Representanter för ANC kom sedan upp till Hallstavik för att tacka för stödet. Det kändes bra att få ett kvitto på den solidaritetsaktionen.

Till alla i hamnen och alla i Hallstavik med omnejd som jag haft förmånen att samarbeta med under dessa år – ett hjärtligt och varmt tack. Önskar er alla en god färd på vägen genom livet!

Roger Berglund

Sista bilen lastas

Roslagens Sparbank

Se över ditt sparande tillsammans med oss!

Har du en buffert på **2 månadslöner?**

Sparar du minst **10 procent** av din lön?

Läs mer om sparande på roslagenssparbank.se och boka en tid på 0176-770 00.

Välkommen till oss på Roslagens Sparbank i Hallstavik.

Fråga mig och mina kollegor om sparande

Jimmy Westerberg, kontorschef Hallstavik

Arbetsmiljörapport

En arbetsgrupp som är partsammansatt med huvudskyddsombud, tekniker, produktionschef och arbetsmiljöingenjören har gått genom alla tillbudsrapporter och sammanställt alla risker som har kommit fram och riskbedömts från PIA-systemet. Högst upp efter riskbedömningen kom hjälpmedel som vi har eller saknar. Nu behöver alla avdelningar gå genom de hjälpmedel man har och rapporteringen av resultatet ska tas upp på skyddsmöten och protokollföras. På vedhantering, som hade ett olycksfall i somras var en av åtgärderna att köpa in hjälpmedel för den arbetsmetoden. Nu återstår bara att installera anordningen på plats.

Men vi vill helst att vi ska jobba förebyggande och att hjälpmedlen och instruktionerna ska finnas på plats innan vi får arbetsskador.

Tyvärr har vi vissa arbetsgrupper som har en viss arbetsuppgift som är mycket tung. Att hitta bra hjälpmedel kan vara svårt, och då återstår att bygga bort arbetsmomenten tekniskt. Tyvärr handlar det ofta om stora summor pengar och då tar det tid. Men under tiden måste man hitta bättre arbetsrutiner och det kan

behövas ökad bemanning tills man har byggt bort de ohälsosamma arbetsuppgifterna.

Olycksfallsstatistiken hittills i år visar 5 olycksfall med sjukskrivning, 21 st olycksfall utan sjukskrivning och 752 risk- och tillbudsrapporter. Det är mycket bra att vi rapporterar både risker och tillbud så att vi får en säkrare arbetsplats när vi har åtgärdat eller eliminerat riskerna. Det finns en diskussion i vissa grupper om att man inte kan skriva på allting för då går det inte att jobba utan man får bara skriva tillbudsrapporter. Men om vi hjälps åt att skriva och varje anställd skriver tre stycken tillbudsrapporter per år så tar inte det så mycket tid av er på ett helt år. Skyddskommittén har också tagit upp frågan om vad som händer med tillbudsrapporterna – och återrapportering måste bli bättre. Nu ska ledningen på olika avdelningar hitta rutiner för återrapporteringen **och skyddsombuden ska vara delaktiga.**

Projektet i Logistik rullar på för fullt. Nya incheckningen där lastbilsförarna ska checka in har fungerat sisådär men vissa dagar ganska bra. Man har satt in extra personal vid incheckningen för att hjälpa till, men det kommer att ta lite tid innan det kommer att fungera

Chaufför vid incheckningen

Bilplanen och lastningsramperna

Säkerheten kommer att öka vid planen framför lastningsramperna för nu behöver inte personalen eller lastbilsförarna gå så mycket på planen. En skylt kommer nu att tala om vilken ramp som bilen ska köra fram till, ungefär på samma sätt som på bilprovningen.

Första november började man med tvåskift på hamnens bilutlastning. Förhoppningarna är att man ska få en jämnare utlastning när utlastningstiden är förlängd. Innan nya incheckningen har det varit långa köer varje morgon och en hel del irritationer på grund av att en

del av förarna vill gå förbi köerna. Det förekommer också språkproblem då man inte kan kommunicera med lastbilsförarna eftersom många av förarna inte kan engelska eller än mindre svenska. En hel del av de problemen slipper vi i framtiden om den nya incheckningen kommer att fungera bra och att lastbilsförarna checkar in på rätt sätt. Språkproblemen blir också mindre för man har matat in över tio olika språk i incheckningens instruktioner.

Taisto Hautala

REHAB OCH HÄLSA

Rehab och Hälsa

Tidigare hade vi Hallstamästerskapen med olika grenar och man hade grenledare för varje gren som höll ihop aktiviteterna året om. Avslutningen var en tävling som kallades för Hallstamästerskapen. Tyvärr så har man slutat med de aktiviteterna för några år sedan. Nu har företaget tagit upp frågan igen, om det finns intresse för friskvård. Men då behöver vi aktivitetsledare som är villiga att leda en viss gren. Om det blir liknande som det var tidigare med Hallstamästerskapen vet vi inte i dagsläget. Men anmäl gärna intresset till Carina Lundberg så kommer hon att kalla till en träff, så får vi diskutera hur vi ska gå vidare med olika aktiviteter.

Gymmet finns inne på bruket och det är ca 30 st aktiva som tränar kontinuerligt och så finns det nästan lika många som tränar sporadiskt. Det finns plats för många fler så testa gärna. Ibland kör man med instruktör från Total Hälsan, men om det finns en grupp som skulle vara intresserade att börja träna och vill ha en

instruktör, så hör av er till HR-avdelning eller till den fackliga organisationen så tar vi frågan vidare och förhoppningsvis kan vi lösa det.

Taisto Hautala

Elias Holmgren

Samtal med Vedoperatörerna

En gång varje år besöker förbundets funktionärer alla Pappers avdelningar för att träffa medlemmar och höra deras synpunkter om det nytecknade avtalet. Men det är alltid fritt fram att ställa även andra frågor.

Den 24 oktober besöktes vi av Per-Anders Petterson, förbundets studieombudsman. Han träffade i början på dagen mig och Taisto Hautala. Vi informerade honom om det aktuella läget i avdelningen.

Efter lunchen gick vi ner till fabriken. Vi träffade först medlemmar på ISS. Där var så klart mycket diskussion kring det pågående neddragningsprocessen inom ISS.

Efter ISS besökte vi medlemmarna på Ved och Massa avdelningen. På Ved diskuterades frågor kring LAS och hur neddragningar påverkar oss idag.

Nästa grupp som ombudsmannen träffade var emballeringens dagtidsgrupp. Våra medlemmar var väldigt tydliga att man inte tycker om de ATK-förändringar som gjordes för två år sen. Att ha tre valmöjligheter är att betrakta som den heliga kon i Indien. Den ska helt enkelt inte röras. Man diskuterade även det tuffa ar-

betsmiljöläget som den här gruppen är utsatt för.

Per-Anders besökte även PM 11. Där pratade han med operatörerna om deras vardagliga problem.

Man besökte även hamnen och förrådets personal. Även där var ATK-frågan den fråga som kom först på dagordningen. Man kunde konstatera att ATK engagerar våra medlemmar väldigt mycket. Man tycker att modellen är optimal och att den inte borde förändras.

Aleksandar

Dagtidsgruppen - Emballeringen

TYCK TILL OM UTFYLLNADSSKIFT

PappersMagasinet gick en sväng i pappersbruket för att höra sig för om de anställda har några åsikter om utfyllnadsskiftet. Vi var dock ganska säkra på att någon skulle tycka något! För er som inte råkar vara bekanta med begreppet utfyllnadsskift eller reservskift betyder det att det är schemalagda extraskift som man gör på den 10-dagarsledighet som kommer var 5:e vecka. Vanligtvis är de 2-4 till antalet under den ledigheten. Detta för att komma upp i rätt årsarbetstid. Nyligen hölls en omröstning för några av arbetsgrupperna på bruket, bl.a. i emballeringen. Resultatet av omröstningen innebär att det blir färre utfyllnadsskift förlagda på nätter och helger under den egentliga ledigheten. Vi träffar Annika, Inger och Tobbe som jobbar på PM 12 respektive Emb. Nja, säger de, det

är inget vidare med utfyllnadsskiftet, de förstör ledigheten. Men, säger Tobbe, det är mer ok nu när det åtminstone inte blir så många nätter. Annika och Inger får fortsätta att dras med nätter och helger, och får på olika sätt försöka byta bort oönskade skift eftersom PM 12 inte omfattades av röstningen. Däremot säger de att det borde finnas en åldersgräns när utfyllnadsskiftet försvinner med automatik. Skiftgången blir inte lättare med åren! Den återhämtning som ska ske under ledigheten tar längre tid. Sedan spånar alla vidare på alternativ. Det är ganska viktigt med en jämn spridning över året, och helst av allt att kunna välja fritt när man vill göra sin utfyllnad. Man minns att det tidigare funnits ett långt framskridet förslag om utfyllnadstiden förlagd i en pott som det inte blev något med. Att få ett löneavdrag vid de tillfällen då man inte har haft möjligheten att göra sina reservskift känns inget konstigt. Undertecknad satte sig själv i ring och primalskrek när skiftschemat för 2018 visade fyra utfyllnadsskift flera ledigheter på raken - med både fredagar, lördagar och söndagar. Hur är detta möjligt?! Men med hesheten kom sansen åter: Dessa skift råkar vara utlagda i mörka februari och halvtråkiga mars. Först i september är det dags för fyra nya. Om inga nya lösningar kommit upp till dess så är det åtminstone långt till hösten. Hösten är också en fin tid att sitta i ring på.

Anders Lidén

Patrik Jönsson PM 12 sk 4

Jag tycker att det är ett helvete som det är nu. Det skulle finnas mer valmöjligheter. Man tilldelas alldeles för många dåliga reserver t.ex. tre nätter och helgreserver. Vilket innebär att man arbetar tre helger på raken. I början av året skulle det finnas en möjlighet att stryka reserver... Och ta tjänsteledigt på dessa så att man inte belastar sitt komp eller ATK-konto, för dessa två behövs för att kunna få sommarledighet eller för att kunna göra en resa. Reservschemat som de i Norr/Emb nu fått som är utan helger och nätter är i alla fall bättre än det schemat vi har nu.

Per Edenius och Boban Radovanovic

Per Edenius PM 11 sk 4:

Utfyllnadstiden fungerar bra men precis som allt annat kan även det förbättras.

Jag önskar en större valmöjlighet. Eventuellt skulle man kunna lägga alla utfyllnadstimmar i samma pott och sen jobba av dem i samförstånd med skiftledaren. Det skulle kanske göra möjligt att man jobbar färre nätter.

Boban Radovanovic PM 11 sk 1:

Utfyllnadstid fungerar till och från. Man borde se över hur de läggs ut i schema. Vi som jobbar på bruket blir inte yngre och vi måste få den tid för återhämtning som behövs.

Janne Karlsson - Ved

Helst vill jag slippa utfyllnadsskift helt genom avdrag på lönen. Annars tycker jag att det nya skiftschemat med fyra bokstäver fungerar mycket bättre än det gamla med sju bokstäver. Jag gillar inte att jobba nätterna.

Mirva Nivala - emballeringen

Vi fick prova på med att ha 4 bokstäver vid utfyllnad och det blev stor succé .

Jättebra och skönt att slippa nätter på reserven. Det sliter på oss skiftare. Alla vi håller på att komma upp i ålder vilket gör att återhämtningen blir sämre när man jobbar nätter.

Jag vill inte ha någon förändring av utfyllnaden. Jag är jättenöjd med det som gäller nu. Vi har inte så många u-skift under helgen och nätterna är helt borta. Nästa år har jag bara en helg. I det gamla schemat jobbade man ibland 3 helger på raken.

Känner redan idag att jag mår mycket bättre och det är absolut på grund av det nya schemat. Jag hoppas att hela bruket får chansen till detta schema.

Firmafesten

–"Allan titta, har du sett?" säger han och visar yxan, för att i nästa ögonblick slå den i skallen på honom! Det var andra gången som Olle kom in på en episod i avsnittet om "Hurvamorden" ifrån TV serien "Skånska mord". Själva händelsen som tilldrog hans intresse handlade om när polismannen Tore Edin "briljant gestaltad av Ernst-Hugo Järegård" slår kvarnägaren Allan Nilsson i huvudet med baksidan av en yxa, så denne avlider.

Alla kände vid det här laget till att Olle hade en förkärlek för fräcka vitsar och osmakligt raljerande runt otrevliga händelser. Hans utläggningar kring dramatiseringen av Hurvamorden hade dock ett stänk av allvar i framställningen. Som om han ville ha någonting sagt med det. Chefen, Sven Ingvar Pettersson, visade tecknen på att ha svårt att stå ut med Olles utläggningar. Ett faktum jag i smyg gladdes åt.

Pettersson var ett svin, neddragningarna var väl en sak men det var alla lögnar och svikna löften som gjorde oss förbannade. Att han för bara några år sedan hade varit en av oss verkade han helt ha glömt bort. Varför var han överhuvudtaget med på festen? Att försöka ställa sig in hos oss var, i det här skedet, dömt att misslyckas. Det borde han inse själv och något annat skäl till att spendera en fredagskväll med "fotfolket" kunde han knappast ha.

–"Ja, det var inte så svårt" säger han, med värsta psykopatleendet på läpparna, efter att ha slagit yxan i

skallen på honom! Nu var det tredje gången Olle kom in på samma tema skrattandes så att alla kunde se hur snuset rann mellan tänderna. Marie och Lisa tog sina handväskor och reste sig för att gå ut och röka, Svenne och Börje valde att byta bord.

Varför slutade inte Olle, som han brukade göra, när stämningen blev alltmer irriterad?

Vad ville han ha sagt?

Var det chefen han ville djävlas med?

–Precis som Tore har också jag min väska med mig i kväll! Det blev alldeles tyst när Olle tog fram sin gamla slitna ryggsäck. I ögonvrån kunde jag se hur han plockade fram något ur ryggsäcken som liknade en yxa.

Hade han blivit galen?

Hade all ovisshet och alla lögnar tärt så hårt på honom?

Tänkte han verkligen döda chefen?

Mer han jag inte tänka för i nästa ögonblick höjdes yxan.

Splash! Ljudet som kom påminde snarare om ljudeffekterna i något dataspel än en kraftig smäll med en yxa. Chefen stirrade vettskrämd på Olle. Så bröts tystnaden av Olles hänskratt när han, med snusen sprutande ur munnen, demonstrerade gummiyxans elasticitet mot bordskivan.

Robert Wahlström

Författarbesök i Hallstavik

Hallstavik fick ett fint författarbesök under oktober. Inbjuden av Pappers avd 68 och i samarbete med biblioteket och ABF framträdde författaren Aino Trosell på biblioteket i Hallstavik inför ett 30-tal åhörare. Aino kommer från Malung men bor numer i Göteborg och hon räknas som en av våra moderna arbetarförfattare.

Tidigare på dagen hade Aino gjort en rundvandring på pappersbruket där hon intresserad följde processen från rundvedstimmer till färdig pappersrulle utlastad på båt. På 90-talet fick Aino Trosell ett uppdrag att i en teaterpjäs skildra nedläggningen av bruket i Deje i Värmland. Hennes man arbetade också på ett massabruk vilket övriga delar av familjen fick ta del av genom den lukt mannen förde in i hemmet efter arbetsdagen. Besöket på Hallsta blev därför ett trevligt återbesök till en miljö hon tidigare stiftat bekantskap med.

Efter besöket på bruket hann Aino med en fika hemma

Aino vid PM 11

Aino Trosell på biblioteket

hos författarkollegan Kalle Güettler.

På biblioteket presenterade den programansvarige på Kultur och Fritid utförligt Aino Trosells författarskap innan hon själv tog till orda med kompletterande uppgifter om hennes liv och skrivande. Huvudämnet för kvällen var dock Ainos senaste roman *Helters vals* som är en berättelse om hennes far som föddes i Malung 1902 och blev 90 år gammal. Förhållandet till fadern var komplicerat och underlättades inte av skilsmässan och moderns tidiga död när Aino var i 17 årsåldern. *Helters liv* var brokigt och indelat i tre perioder; Malungs-tiden, Stockholmsperioden samt återvändandet till Malung och en ny karriär som betongskulptör. Aino är en god berättare och lockade till många skratt på biblioteket.

Det är en tradition att avd 68 tillsammans med biblioteket anordnar författaraftnar i Hallstavik. Bland tidigare författarbesök kan nämnas Elsie Johansson, Jan Guillou, Jenny Wrangborg, Lars Molin, Lena Kallenberg, Carl Göran Ekervald, Erik Eriksson, Åsa Linderborg och Ove Allansson för att nämna några.

Roger Berglund

PS Recensionen av "*Helters vals*" i förra PappersMagasinet var skriven av Börje Nordström. Namnet föll bort vid ombrytningen.

Mafi-dragare på mellandäck

PappersMagasinet var på väg ned till anlöpet redan veckan innan men då blåste båten bort. Lätt att förstå att de inte kunde gå in när det gick vitor långt inne i Edeboviken. När man dessutom betänker att viken är totalt 60 m bred, och fartyget är 20 m brett och 120 m långt räknar jag ut att det inte finns några överdrivna marginaler när det kränger. Dessutom fungerar akterrampen i uppfällt läge som ett slags segel med sin höjd på 17 m. Men så kan det vara den här årstiden. Hemma i trädgården ligger f.ö. trädgårdsmöblerna kvar lite här och där efter stormen, en av stolarna har fortfarande inte hittats. Kanske har den hamnat någonstans i skogen? Skallgången får anordnas en ledig förmiddag när det fortfarande är ljusst.

Nu var det dags för ett nytt försök! Holmen Carrierfärjan Exporter gick in vid 01-tiden i natt och ska lasta 1900 ton. Den ska inte ha så mycket från Hallsta idag - maxlasten är trots allt 4800 ton. Sen ska Exporter vidare till Braviken för att lasta ytterligare ton för att se-

dan fortsätta till Lübeck för att lossa totalt 3000 ton. När Micke Messing som är logistiksamordnare möter upp på hamnplanen är underrummet på färjan strax färdiglastat. Då det inte ska lastas så många ton idag så behöver inte hela underrummet lastas, det är mer krångligt och tar mer tid. Lite beroende på omständigheterna klarar man annars att lasta ca 2500-3000 ton om dagen. Lastningen sker med truckar och s.k. Mafi-dragare som kör ombord rullarna. Hallsta har ca 100 anlöp om året plus ytterligare 100 anlöp med lera, flis och ved-båtar.

Innan lastning fortsätter på det övre planet så blir det en stunds rast. Micke och PM passar då på att träffa delar av besättningen som totalt är 12 personer. Kapten, maskinchefen och överstyrman är befälerna på båten.

Anders Lidén

Maskinchefen Sten Stenberg

John Eriksson, överstyrman

Kapten Jörgen Lindblom och Mikael Messing

Nedfarten till underrum

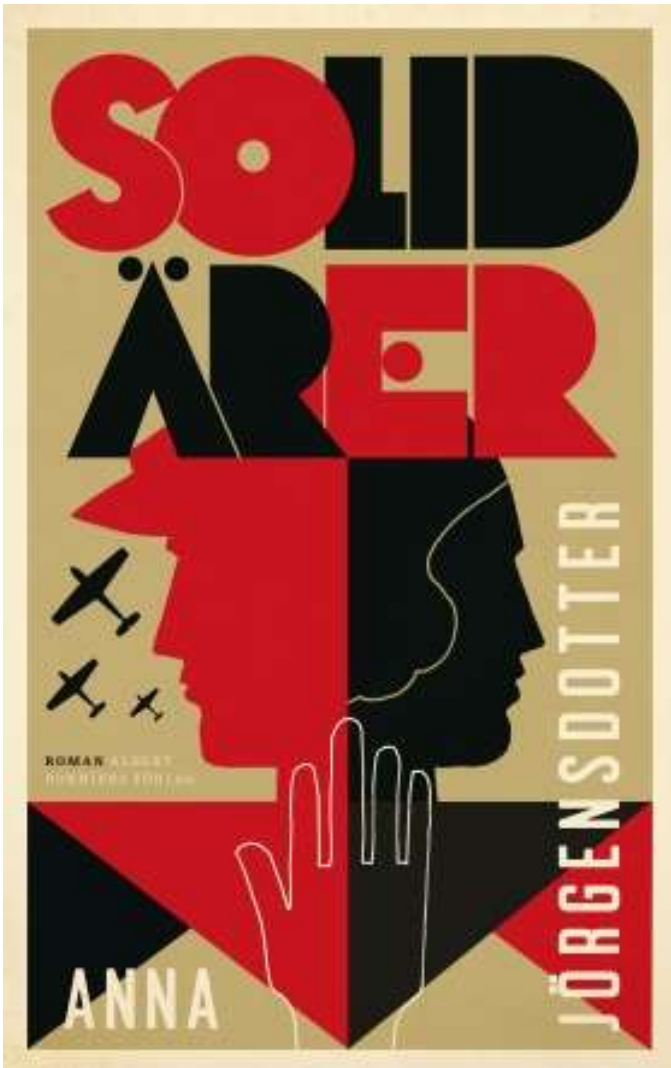

Holmen Carrier ms Exporter

Vy över väderdäck med Edeboviken i fonden

Anna Jörgensdotter tillhör de nyare arbetarförfattare som debuterat efter millennieskiftet. Hon är född 1973 och bor i Gävle. Hon har gett ut ett tiotal böcker.

År 2010 fick hon Ivar Lo-priset för romanen "Bergets döttrar" och 2013 fick hon Stig Sjödinpriset tillsammans med Helene Rådberg och Carolina Thorell för boken "Livfjädrar".

I år har hon kommit ut med den uppmärksammade romanen "Solidärer" (Bonniers) som bl a handlar om de svenskar som kämpade frivilligt mot fascisterna i det spanska inbördeskriget.

Bokens huvudperson är Ingemar som är hamnarbetare och syndikalist i Gävle. Han trivs inget vidare med tillvaron och fantiserar mest kring sina ikoner: den

döda modern samt Joe Hill som arkebuserades samma dag som Ingemar föddes. Hans flickvän Klara som arbetar på makaronfabriken är missnöjd med att Ingemar inte är tillräckligt uppmärksam mot henne. Därför misstar han henne på en danstillställning där Klara hellre dansar med jazzcharmören Hellgren. Dessförinnan har dock Ingemar lyckats göra Klara med barn.

Ingemar anmäler sig, ovetande om faderskapet, som frivillig i det spanska inbördeskriget. När Klara tänkt meddela Ingemar om sitt tillstånd har han redan åkt.

Resten av romanen utspelar sig växelvis i Spanien och Gävle. Även den synske Ingemar tycks mentalt växla mellan de båda platserna. I krigets inledning deltar kvinnor som stridande soldater. En av dessa är katalanskan Conxa som har en femårig son vilken hon tillfälligt lämnat bort. Hon tyr sig till Ingemar men de kommer ifrån varandra när det bestäms att kvinnorna inte får strida utan passar bäst till att laga mat och tvätta uniformer.

I Gävle fortsätter Klara att vara tillsammans med den arbetslöse Hellgren och de flyttar ihop. Hellgren förstår att han inte är far till flickan men ställer ändå upp som fadersgestalt. Klara är inte så intresserad av detta utan ser främst barnet som sitt. Dessutom kan hon nog inte glömma den riktiga fadern. Tillsammans med väninnor går hon varje lördag på dansrestaurang medan Hellgren och Klaras mor är barnvakter.

Kriget i Spanien är realistiskt skildrat. I början liknar det mest ett gerillakrig med en brokig skara soldater från olika länder och organisationer. Efterhand blir det mer ett regelrätt krig med riktiga slag på öppna ytor samt bombningar av civila.

Både Ingemar och Klara formulerar i andanom brev till varandra. De blir dock inte avända.

Personerna i romanen är mycket levande skildrade. Av en slump har boken även fått viss aktualitet genom Katalonienkrisen och företeelsen hemvändande sk IS-krigare.

Börje Nordström

Skydda dig mot bedrägerier

Introduktion till kursen "Försök inte lura mig"

Lär dig hur du skyddar dig mot vanligt förekommande bedrägerisituationer.
Filmvisning med smågruppsdiskussioner.

Träffen tar 1 ½ tim.

Fri entré, vi bjuder på kaffe och Folkans smarriga räksmörgås.

Gratis krisberedskapsföreläsning för din trygghet - 72 timmar

Ledare: Lena Hedberg, Civilförsvarsförbundet

Utbildningen 72 timmar är ett begrepp inom krisberedskap och är så länge varje enskild människa bör vara förberedd för att kunna klara sig själv utan värme, vatten, el, mat etc. i en krissituation.

Efter föreläsningen kommer du att ha stärkt din förmåga att själv kunna hantera konsekvenserna av en kris. Du lär dig hur du tillgodoser de grundläggande behoven som mat, vatten, värme och information när det sker svåra störningar i viktiga samhällsfunktioner, till exempel elavbrott eller översvämningar.

Fri entré

**Bägge evenen kommer äga rum i Hallstavik.
Datum och lokal kommer inom kort.**

NORRTÄLJE

■ KONTAKTOMBUDSTRÄFF

Då har det blivit höst och tid för oss KO att åter igen samlas. Denna gång med Roger vid rodret. Läget i allmänhet är lugnt då det gäller förhandlingar och heta frågor. Däremot är äger för ISS tuffare, de har fått ett nytt avtal med sämre avtal. Vad som gäller är oklart i skrivande stund.

Pappers bildades 1920 vilket innebär att kongressen i Gävle 2018 25-27 maj blir en jubileumskongress. De valda kongressombuden är Alex, Taisto, Roger och Anders.

Det har kommit ett förslag för diskussion om två nya eventuella försäkringar – inkomst och juristförsäkring för medlemmarna och andra som bor på samma adress. Förslaget är att den skall bli obligatorisk och skulle eventuellt innebära en höjning av medlemsavgiften med 0,1%.

Förslaget kommer fortsätta diskuteras vid förbundsmötet i november.

Vi kommer att få besök från förbundet. Den 24 oktober kommer ombudsman Per Anders Pettersson för att träffa medlemmarna i den årliga Medlemsdialogen.

Fackligt grund utbildning börjar i oktober och ca tio medlemmar är anmälda. Vi hoppas att vi kan genomföra en FGU även nästa år eftersom intresset är stort.

Dagens gäst var Alexandra Völker, ordförande för Unga

Örnar i Stockholms län. Hon är även riksdagskvinna. Alexandra jobbar aktivt med barn som har ovanliga diagnoser som med lite hjälp skulle kunna engagera sig i politiken. Unga Örnar bildades 1931 av arbetarrörelsen som en barnorganisation fri från kyrko- och scoutrörelsen med filosofin att barn ska ha kul. De har en bra verksamhet och involverar barn i mycket av arbetet med hur man jobbar politiskt. Dom har också barnkollo på somrarna. Det var kul och höra på Alexandra hur de jobbar och vilket driv de har för att barnen skall få vara med.

Jaana Kuusisto

Alexandra Völker och Roger Berglund

Det sitter en tagg
i mitt hjärta
som du skapat
och satt dit

Ja det är sant
det sitter en tagg
i mitt hjärta
som du givit mig

Du behövde en vän
och där var jag
vid din sida
trofast, i vått och torrt

Kvar stod jag
med taggen
När du gav dig av
med allt, som var jag

Nu står du här
utanför min port
bönar och ber,
du behöver mig igen

Ett sorgset minne
av sårbarhet är taggen
Och porten, ja den
förblir stängd.

Sedan länge är vi i branschen överens om vilka kriterier som gäller för tillbud respektive arbetskada, det är "oj" eller "aj" som gäller.

Pappers högsta prioritet är ofrånkomligen att de medlemmar som på olika sätt skadar sig i arbetet, ska kunna få ersättning genom de arbetsskadeförsäkringar som finns. Det är en huvuduppgift för oss alla i förbundet att kraftfullt agera för att arbetsskador och arbetsjukdomar alltid anmäls.

Under en tid har vi fått signaler om att det lokalt förekommer att arbetsgivarföreträdare går väl långt i jakten på att förbättra arbetsskadestatistiken på ett sätt som kan komma att påverka Pappers medlemmars möjlighet att få ersättning vid arbetsskada/ arbetsjukdom. Om det beror på oförstånd, felprioritering eller något annat spelar ingen roll: Vår uppgift som företrädare för medlemmarna är att se till att arbetsskada dokumenteras och anmäls, oavsett vad arbetsgivaren säger.

Statistik kan användas och hanteras på lite olika sätt, även när det gäller arbetsskador, arbetsjukdomar, tillbud och annat.

Ett bra sätt är att mäta egna förändringar och förbättringar i arbetsmiljön på arbetsplatsen. Naturligtvis kan det vara intressant att jämföra med andra bruk och i andra länder, kanske framförallt för att få tips och idéer till egna förbättringar på bruket, i det förebyggande arbetsmiljöarbetet.

Det finns ändå ett intresse från arbetsgivarnas sida med jämförbar statistik mellan länder, den modell vi använder i Sverige skiljer sig på ett sätt som innebär att vi ser ut att ha fler arbetsskador och arbetsjukdomar än vad som redovisas i andra länder, beroende på andra och hårdare kriterier för när det ska räknas som arbetsskada.

Viss förståelse finns för att företagen vill kunna få jämförbar statistik, framförallt i internationella koncerner där man vill kunna jämföra mellan bruken i de olika länder där man är verksam.

Det får dock inte innebära att Pappers medlemmar riskerar att bli utan försäkringsersättning vid arbetsskada/ arbetsjukdom på grund av utebliven dokumentation och anmälan.

Huvuduppgiften för oss i Pappers är att se till att ar-

betsplatsolyckor och arbetsskador blir anmälda och väl dokumenterade. Det är viktigt, inte minst för att hälso-
problem och skador kan visa sig en tid senare än vid själva händelsen. Då ska det gå att spåra och visa att arbetsskadan eller arbetsjukdomen har samband med arbetet så att det kan ge ersättning. Det finns flera exempel på arbetsskador som visar sig först i ett senare skede och där arbetsskadeförsäkringen verkligen behövs för att göra skillnad för den drabbade. Ta det säkra före det osäkra och dokumentera ordentligt, anmäl till arbetsskadeförsäkringen.

Vare sig vi fackliga eller arbetsgivaren är skadereglerare i försäkringarna, alla försök från arbetsgivaren att förhindra en anmälan ska kraftfullt slås tillbaka!!

Vår svenska statistik gäller fortfarande med uttrycken

”oj” eller ”aj”, den arbetsgivare som vill ordna med annan statistik får ordna det i efterhand, då vår nationella statistik även i fortsättningen ska vara jämförbar över tid.

Även i arbetsskadesystemet PIA, finns möjligheten att komplettera med att ta fram internationellt jämförbar statistik, den hanteringen måste vara under kontroll och det är alltid den svenska branschstatistiken som tas fram som grund. Det är alltså inget fel med PIA-systemet.

Människan - medlemmen är viktigare än statistiken!

Lasse Wählstedt

Pappers förhandlingsombudsman

■ ERIKS HÖRNA

Istället för en blå december

Tellus är en känslig planet,
men om det verkligen angår oss
Tål att tänka på.

Såväl politiker som poet
Irrar runt med vilsna bloss.
Men må
December månad ändå få
Vara mera röd och mindre blå!

Foto: Caroline Andersson

Jag har en kollega som bor i Dalarna. Han veckopendlar och jag har många gånger sagt att han borde flytta till Roslagen. Där finns det granar, älg och vargar, det är precis som i Dalarna fast mycket närmare.

-Du borde flytta till Riala eller Edsbro, brukar jag föreslå för jag tror inte han vill bo för nära havet. Han är mer av en skogsman.

Linnekostymer

Problemet är att han inte tror mig. Han tror att Roslagen är fullt av stockholmare i linnekostymer som har mångmiljonvillor med swimmingpools. Han tror att Roslagen är lika mondänt som Vaxholm, men jag brukar förklara att Vaxholm är en förort till Stockholm. Roslagen börjar ovanför Vaxholm och där uppe är det rena landet.

Det har gått så långt att jag tagit fram Googlebilder på

Riala och Edsbro. Jag vill minnas att jag en gång gick igenom alla bilder på Rimbo för att visa att det är väldigt likt Långshyttan.

Elit på Södermalm

Vi får se hur det går med mina övertalningskampanjer, min kollega vill i varje fall inte bo för nära stan. Han har lite svårt för Södermalm.

Sverige blir alltmer antingen eller. Landet delas upp och klyftan mellan stad och land ökar.

Delvis är det känslomässigt. De som bor på landet ser hur eliten berikar sig i storstaden. Det är lätt att tro att stockholmarna mest hänger på finkrog och dricker Chablis, men så är det givetvis inte. Det är stor skillnad mellan Danderyd och Botkyrka.

Fattiga i Norrtälje

I Danderyd räknas 36,6 procent som rika. Många Stockholmskommuner har fått allt fler höginkomsttagare, Vaxholm tillhör de rikare precis som Österåker, Vallentuna och Södertälje.

tuna, Värmdö, Solna, Lidingö, Tyresö, Sollentuna och Täby.

I Stockholms län är det Södertälje som har flest fattiga invånare tätt följt av Botkyrka, Sigtuna, Huddinge och – Norrtälje.

Det är tidningen Dagens samhälle som årligen sammanställer de uppgifter som nu visar att tolv procent av Norrtäljes invånare ligger under fattigdomsgränsen på 60 procent av medianinkomsten. Det innebär att Norrtälje har en utveckling som mest liknar den i Värmland eller Jämtland. Områden som också har granar, älg och vargar, men där jobben försvinner.

Groteskt mycket pengar

Den här klyftan mellan land och stad, mellan fattiga och rika har ökat ända sedan 1980 och det alldeles oavsett regeringar. Gapet mellan Stockholm och resten av landet bara ökar.

Trenden kan vi se i hela världen.

Världens åtta rikaste personer äger lika mycket som den fattigaste hälften av världens befolkning. Microsoftgrundaren Bill Gates tjänar allra mest. Han och sju andra personer äger tillsammans 426 miljarder dollar. Det är groteskt mycket pengar, men kan också förklara

revolter som när britterna röstade för brexit eller när den allt fattigare befolkningen i USA valde att lägga sina röster på Donald Trump.

Bruksort eller förort

Trump i Vita huset chockade även svenska politiker. Nu har de lärt sig att människor inte stillatigande tänker sitta och bli allt fattigare.

Det var därför Stefan Löfven gav sig ut på en Sverige-turné i våras.

I ett pressmeddelande deklarerade Löfven:

”Alla ska känna sig delaktiga i samhällsbygget, oavsett om du bor i en storstad eller på landsbygden, bruksort eller förort.”

Stefan Löfven struntade i det rosévinskliirande Almedalen i somras och han kommer säkert fortsätta att åka runt för att prata politik med ”vanligt folk”.

Han kan inte att trolla bort klyftan mellan fattiga och rika, men han kan bekämpa orättvisorna. Och vi som bor i stan och ni som bor bland granar, älg och vargar ska inte motarbeta varandra. Vi ska samarbeta för ett bättre och mer jämlikt samhälle.

Eva Franchell

Om du är inte nöjd med hur kollektivtrafik eller vården fungerar i länet - klaga hos de borgliga landstingspolitikerna!

Det är de som styr Stockholm läns landsting fram till september 2018!

Socialdemokraterna

I STOCKHOLMS REGIONEN

Facklig grundutbildning

Ett av studiemålen som avdelningen tog fram för 2017-18 var att skapa en ny lokal medlemsutbildning och dessutom genomföra denna. Under ganska många år hade den fått stryka på foten då mycket energi och fokus var tvunget att läggas på andra processer. Tillströmningen av nya medlemmar kunde dessutom beskrivas som nästintill obefintlig. Under sensommaren och hösten satte sig så studiekommittén och klurade på uppdraget då förutsättningarna återigen uppfattades som mer gynnsamma.

En facklig grundutbildning, FGU, som blev resultatet av klurandet, har efter att ha rullat igenom tre tisdagar i oktober nu avslutats. Vid det första kurstillfället i mitten av månaden hade kursen förbundsmedverkan i form av studieombudsman P-A Pettersson som pratade om facklig organisation och Lars-Åke Allerhed från Runöskolan som pratade om arbetarrörelsens historia. Dag II var det återigen förbundsmedverkan. Nu med

Marcus Bolin som är förhandlingsombudsman. Han resonerade om kollektivavtalet, arbetsrätt och rehabiliteringskedjan. Morgongymnastiken hade Aleksandar som pratade om lokalavtal, villkorsavtalet och samverkansavtal.

När turen kom till dag III fick återigen Aleksandar uppvärmningspasset direkt efter morgonkaffet. Han visade då på avdelningens kommunikationsvägar och medlemsförmånerna.

Efter detta kom Claes Durgé från Folksam och gick igenom försäkringspyramiden med de lagstadgade försäkringarna, avtals- och pensionsförsäkringar, medlemförsäkringarna och de individuella försäkringarna. Han höll på in på eftermiddagen, men höll intresset uppe hos deltagarna ända tills Margareta Lundgren kom och berättade om hur det funkar med studier på ABF. Anders Lidén flikade in med avd 68:s studieprogram.

Kursledaren tyckte sig märka att deltagarna sken som ett helt solsystem genom hela utbildningen men för att säkerställa att detta inte enbart var ett önsketänkande fick deltagarna göra en grundlig utvärdering av kursen som ger vid handen att det var en lyckad utbildning. Om behovet finns under 2018 skulle det kunna vara möjligt att upprepa FGU:n! Lösryckta tankar av inspiration finns också om att kunna sätta ihop en "fortsättnings-FGU". Läs också kort-intervjun med några av kursdeltagarna på en annan sida i PappersMagasinet.

Som den verkliga avslutningen på kursen återstår annars också ett studiebesök på bl.a. förbundskontoret. Detta är dock inte färdigplanerat vid manusstopp av tidningen.

Det nyfernissade "Kunskapens bord" stod uppdukat i gamla receptionen en dag under hösten. Bordet är något som hängt med under några år och då brukar det vara studieuppsökarna själva som manövrerar detta och visar upp studieutbudet. Uppdateringen inför årets variant bestod bl.a. i att tidigare nämnda Margareta Lundgren, som är verksamhetsutvecklare på ABF Norrtälje, förstärkte med sin medverkan. Hon och Jaana Kuusisto höll öppet en del av förmiddagen, vid lunchtid

och in på eftermiddagen. Då vi tror att flest människor passerar Kunskapen och förhoppningsvis också stannar till och förkovrar sig. Detta resulterade nu i flera samtal och ett försiktigt intresse från medlemmar och flera andra. Störst intresse visade besökarna för en ny jägarexamen och spanska. Dock resulterade inte intresset i många omedelbara anmälningar. Kanske behövde intresset växa till lite? Nu är det dock lite sent om man tänker sig att vara med under älgjakt anno 2017. Men varför inte vara redo med mysse, bysse och en färsk examen inför 2018? ABF å sin sida tyckte att dagen ändå var intressant med samtalen och att träffa nya potentiella cirkeldeltagare. Som en bonus under dagen passade Jaana också på att göra ett antal försäkringsinformationer. Förutom möjligheten till förkovran i studier och försäkringar fanns här också chansen till en riktigt skaplig sockerkick om man behövde det, kanske efter lunchen eller under en seg eftermiddag, då det vid bordet inte bara fanns böcker, studiemateriel och ny fernissa utan även en hel del kakor, bullar och godis!

Anders Lidén

Kunskapsbordet - Boban Radovanovic och Jaana Kuusisto. I bakgrunden ABF-s Margareta Lundgren

■ FACKLIG GRUNDUTBILDNING (FGU)

PappersMagasinet passade på att prata med några av de yngre deltagarna på den nyligen avslutade lokalt arrangerade fackliga grundkursen, FGU. Vi ville ställa tre korta frågor om hur de hade upplevt utbildningen. Vi träffade Anton Kuusisto och Robert Magnusson.

Hur kommer det sig att ni gick FGU:n?

Anton: Det var min faster Jaana som först tipsade om att kursen skulle bli av, och det passade bra för jag tyckte själv att det var viktigt att veta mer om facket och vad man har gått med i.

Robert: Det var Roger Berglund som frågade mig. Nu var jag inte så svårövertalad eftersom jag vill veta mer om vad som händer runtomkring men också lite mer om olika fackliga uppdrag. Vad innebär det t.ex. att vara skyddsombud?

Kursen spände ju över olika områden och ämnen, med

Anton Kuusisto

flera olika föreläsare, men hela tiden inom den fackliga sfären och sidoorganisationerna. Fanns här något som var extra bäst?

Anton: Ja, det var nog faktiskt Classe från Folksam. Trots att försäkringar kan vara lite tungt att sätta sig in i och passet varade i stort sett hela förmiddagen kändes det bara intressant. Classes sätt att berätta på gjorde också att det aldrig blev tråkigt.

Robert: Det var intressant när P-A Pettersson från förbundet på första dagens pass pratade om facklig organisation. Men också Classe från Folksam var duktig.

Skulle ni rekommendera någon annan att gå kursen?

Anton: Ja, absolut. Om jag visste någon som ville gå en kurs så skulle jag tipsa om FGU!

Robert: Ja, det skulle jag. Kursen var bra och lagom lång.

Anders Lidén

Robert Magnusson

Fabriken i Karlsborg är en världsledande tillverkare av säckpapper, formbart papper och kraftpapper

Pappers avdelning 165 är den lokala fackklubben på Billerud-Korsnäs anläggning uppe i Karlsborgsverken, fabriken tillverkar avsalumassa, säckpapper och har även en off-line bestrykare. För närvarande har vi 350 aktiva medlemmar och till det har vi även 120 "pensionärer". Som mest var vi runt 800 aktiva medlemmar. Avdelningen bildades år 1923 vilket innebär att vi inom några år får börja förbereda och planera vårt 100-års firande. Pappers styrelse består av 7 ordinarie och 3 suppleanter, där vår kassör är den som står för rutinen.

Vi likt många andra avdelningar i landet får strida för att behålla de satta organisationer som är på kollektiv sidan. Det känns som att vi är de som drabbas hårdast beträffande bemanningen bland operatörerna och UH personal när det görs översyn vid pensioneringar. Det gäller att vår egna kompetenta UH-personal måste få finnas kvar, för snabba, säkra och effektiva UH-insatser. Visst har vi fått förbättrade styrsystem som kräver mindre bemanning än "förr", men vi tycker gränsen är nådd. Kraven på att vi skall ställa upp och ta något extra skift ökar samtidigt som vi inte ges möjlighet att t.ex. få ut vår egna inarbetade kompensations-

ledighet. Arbetsgivarna måste förstå att det är ett givande och tagande som leder oss framåt.

Vi har 97-98% anslutningsgrad vilket är bra, men vi får ändå aldrig sluta påminna om varför vi har sovtid, dygnsvila, veckovila, LAS, MBL och alla övriga arbetsmiljöförbättrande lagar och avtal som det fackliga arbetet har lagt grund till. Allt det fackliga kommer från att vi ser till laget i stället för bara jaget, det är något vi aldrig får glömma i dagens mer individualistiska tänkande i samhället.

De sista åren har det lokalt varit kritik mot lönerrevisionerna, BK har levererat goda vinster men vi har inte fått någonting tillbaka. Märket har varit BK rättesnöre vid revisionen, om vi skulle få något utöver det skulle vi sälja något som vi fått genom åren. Vi vet att förhandling är givande och tagande, men i dessa fall har vi tyckt att BK skulle ensidigt stått för ett litet givande i alla fall. Märkets rätt eller fel, har väl de sista åren känts lite missvisande inom vår bransch.

Nu hoppas vi på ett enat och starkt Pappers som kan fortsätta driva oss framåt.

Nicklas Johansson ordf 165:an

■ MEDLEMSFÖRMÅNER

På senaste styrelsemötet beslutade vi att köpa in en till släpvagn. Anledningen till det är att vi vill på ett bättre sätt styra användningen. Det nya släpet har ingen kåpa utan bara galler med nät och lämpar sig bättre för transport av trädgårdsavfall eller annat skräp. Det gamla släpet kommer fortsättningsvis hyras ut för flyttlass eller annat torrt gods som behöver skyddas från regn.

Släpets invändiga mått är 250 cm x 138 cm x 26 cm. Lastvikt 575 kg och tjänstevikt 175 kg. Nätgrinden är 80 cm hög. Uthyrningspriset bli oförändrat. Det kostar fortfarande 40 kr/dygn att hyra släpet.

Styrelsen funderar på att även inskaffa lättmonterade byggställningar som medlemmar skulle kunna hyra under några månader. Lasse Pettersson och Gunnar Hanze kommer ta fram några förslag som hjälper styrelsen att fatta beslut.

Aleksandar

Den nya kärren på parkeringen

MELLANDAGS-
REA
fr o m 23/12

Tips! Boka
Kocklandslagets
julbord inkl dryck

299:-

Så bjuder vi på
buss & kryssning
Kod SKMAT

DAGSKRYSSA
MED ROSELLA
Kapellskär-Mariehamn

25:-

Pris per person
Buss 20:- t/r

Lite mer jul på Rosella

Parkera julstressen i land och njut av fem kravlösa timmar med dem du gillar mest. Ombord på Rosella bjuder vi på musik, dans och julklappshopping till röda taxfreepriser. Passa på att fynda glögg, choklad och andra godsaker. I år är julbordet skapat av Svenska Kocklandslaget. Sveriges bästa kockar och konditorer har dukat fram en smakfull mix av både traditionella rätter och nyskapade varianter i kreativ tappning. Kom hungrig! Julbordet serveras från 17 november.

Lite mer
hjärta

Boka på Vikingline.se/rosella

Anslutningsbuss från Norrtälje och Rimbo varje dag. Serviceavgift tillkommer vid bokning på 08-452 40 00.

Pappers expedition den 2 november. En bekant tjej kliver in med brett leende. Hej Julia, är det dags igen, frågade jag. Jajamensan, svarade hon med en röst som avslöjar vilket energiknippe Julia är. Hon träffade den torsdagen sex Pappersmedlemmar. Att förklara pedagogiskt hur försäkringar av olika slag fungerar är en utmaning verkligen. Försäkringar är så viktiga för alla oss och speciellt när tokiga saker händer i livet men ändå är det inte så många som kan brösta sig med att de har en fullt koll på hur försäkringarna fungerar. PappersMagasinet bad några av de som träffade Julia att berätta om hur dem upplevde rådgiv-

Peter och Maria Jansson

Den här rådgivningen är otrolig viktig och nyttig. Julia är tydlig och lätt att förstå. Vi fick en djupdykning om försäkringarna. Det gav oss en helhetsbild av pension och sparande. Vi är supernöjda med Julias engagemang under rådgivningen och vi är definitivt nöjda med rådgivningen som helhet.

Ante Kankkonen

Jag är väldigt nöjd med rådgivningen. Det är den andra gången det här året att jag träffar försäkringsrådgivaren. Förra gången var det i maj och då var även min fru med mig. Julia är en verkligen kvalificerad och pedagogiskt rådgivare som på enkelt sätt förklarar hur försäkringar av olika slag fungerar. Hon hjälpte mig mycket.

Tony Strömberg

Det blev en toppenrådgivning med en duktig och trevlig rådgivare. Julia gick genom alla mina försäkringar, pension och sparande. Det gör att jag har en bra bild om det idag. Jag är fullt nöjd med rådgivningen! Och kan verkligen råda alla att boka tid för en försäkringsgenomgång.

Vill du boka en försäkringsgenomgång med Julia ring till Ulrika på Pappersexpedition:

0175 26 390

Nära en
halv miljon
LO-medlemmar
har redan valt oss.
Välkommen
du också!

NYCKELN TILL EN SCHYSST PENSION

Vad ser du framför dig när du tänker på pensionen? För att få friheten att göra det du längtar efter, behöver du en bra tjänstepension. Hos oss får du en hög avkastning som legat i topp i flera år och en låg avgift. Du får en generationslösning anpassad efter din ålder vilket ger ett tryggt sparande.

Våra entréfonder

Entré 100 för dig mellan 25 och 55 år – du får en blandning av olika aktiefonder.

Entré 75 för dig mellan 56 och 60 år – ungefär 75 procent av pensionskapitalet placeras i aktiefonder och resten i räntefonder.

Entré 50 för dig mellan 61 och 66 år – ungefär halva ditt pensionskapital placeras i aktiefonder och resten i räntefonder.

Om du själv vill välja fonder erbjuder vi ett flertal till rabatterat pris.

Vårt hållbarhetsarbete

Vi placerar dina pensionspengar i företag som tar ansvar för miljön och klimatet, har goda arbetsrättsliga villkor för sina anställda, inte tillåter barnarbete och som motverkar korruption.

Avkastning

Vårt främsta mål är att du ska få en långsiktigt bra avkastning på dina pensionspengar. Historisk avkastning i Entré 100 för de senaste fem åren är:

2016	2015	2014	2013	2012
10,07%	10,00%	22,20%	22,10%	13,20%

Våra avgifter

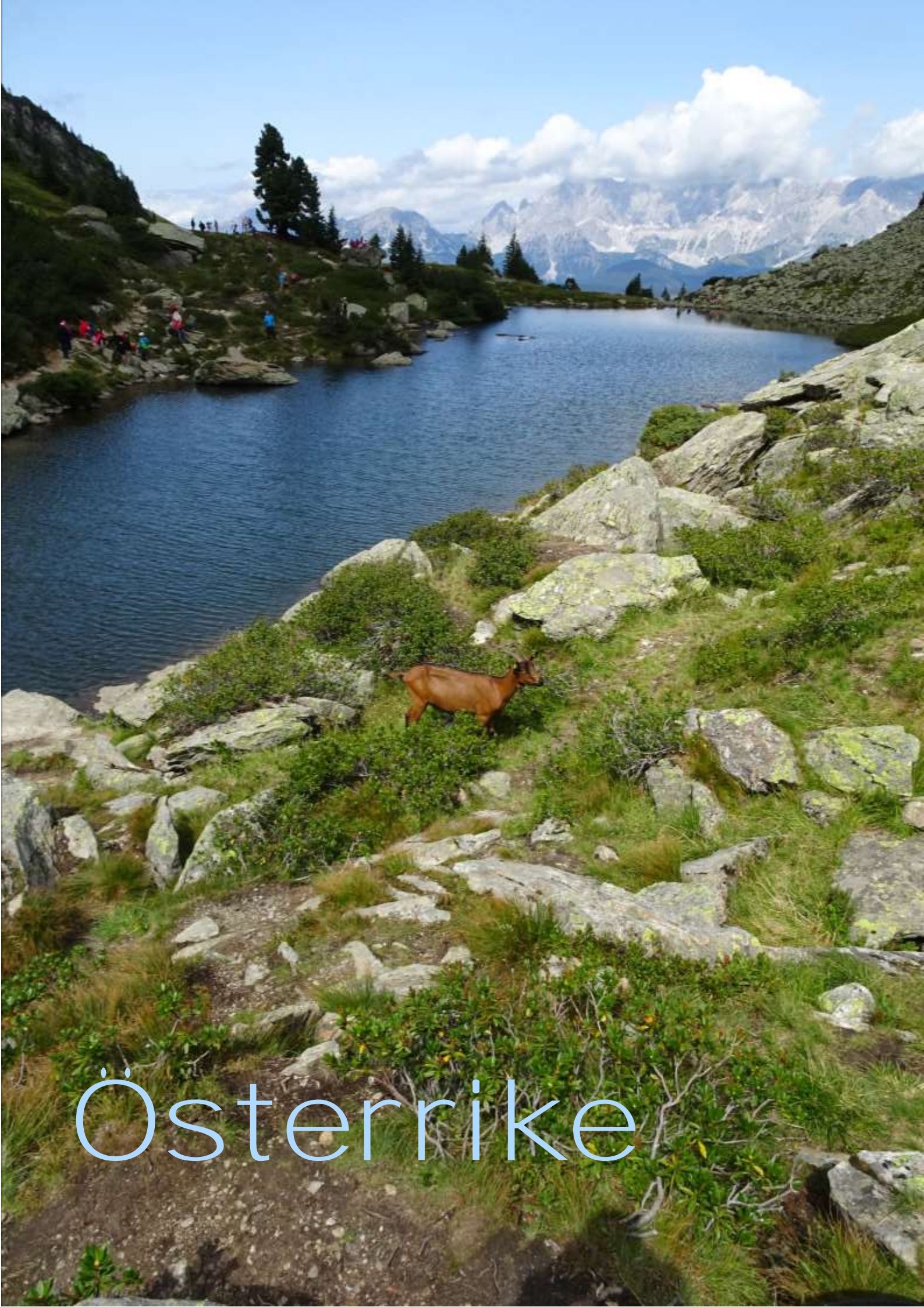
Du betalar en fast årlig avgift på 50 kronor plus en förvaltningsavgift på 0,31%. I Entré 50 är förvaltningsavgiften 0,29%. Flyttavgiften är 0 kronor.

Välj nyckeln till en schysst pension du också!

LÄS MER PÅ FOLKSAMLOPENSION.SE
ELLER RING OSS PÅ 020-414 414

Österrike

■ VYKORT FRÅN ÖSTERRIKE JAANA, VUOKKO & ULRIKA

Jaana, Vuokko och jag skulle egentligen ha åkt på en annan resa, som blev inställd. Så då åkte vi istället på den här vandrings- och hälsoresan genom Ingas resor. Hennes medarrangörer var Elba Pineda-Gustafsson från Form och Hälsa samt föreläsaren Magnus Nylander (han är Väddöbo) medicine doktor, tandläkare och näringsforskare. Vi flög och landade i München på torsdagen. Efter ytterligare 3 timmars bussfärd var vi framme vid Sporthotellet i Schladming. Eftersom vi skulle samsas i ett enda hotellrum hade vi tur som fick ett familjerum, så det fanns mycket plats för oss. På fredag blev det en topptur upp till Planei på 1906 möh med kabinlift, där fick vi en vandring i kanonfint väder. Därifrån fanns det aktiviteter som att cykla med mountainbike nedför. På lördagen blev det att ordna matsäck, då vi tog lokalbussen upp i dalen för att gå vandrigen vid Wild Wasser. Vi hade lokalguiden Gottfrid och hans son Mattias med oss, som berättade om naturen. Det blev spöregn när vi nästan var framme i Schladming, så vi blev något blöta. På hotellet blev det torkning av kläder och skor. På söndagen hade vi även då guiden Gottfrid. Vi tog lokalbussen till Ramsau, där blev det en rätt tuff vandring uppför och fikade sedan på Brandalm. Så blev det matrast på Walkeralm, som tur var så fick vi åka buss tillbaka till Schladming. Så hade vi även en fridag, men det blev ingen sovmorgon. Vi var 7 st. damer ur sällskapet som åkte tåg till Salzburg, gick i gamla Stan samt åkte kabinlift upp till borgen. Jaana och Vuokko provade på Winerschnitzel. Jag åt glass istället. På tisdagen åkte vi först lokalbuss, sedan kabinbana upp till Reiteralm. Vuokko vandrade en längre tur än Jaana och jag, vi gick bara till Spiegelsee. Vid rasten där så blev vi väldigt uppvaktade av getter som ville äta upp våra matpaket. Tillbaka till hotellet, där blev det ett skönt bastubad! På onsdagen blev det lokalbuss igen på krokiga vägar till Daustein. Stor kabinlift upp till 2779 möh. Jag gick en kortis ut på snön, Jaana och Vuokko var med på en längre guidad tur med Gottfrid. De gick även ner till Ramsau, då rå-

Ulrika på väg

kade Jaana komma mellan en ko med kalv, så hon blev stängad, men klarade sig rätt så bra från detta äventyr. På kvällarna fick vi 4-rätters middagar och två gånger var det buffémiddagar. Nästan varje kväll var det föreläsning om hälsa och friskvård av Elba. Magnus föreläste om bl.a. näringslära och skadlig oxidativ stress. På sista föreläsningen hade jag turen att vinna en cleanbrush (rengöring av tandborsten med UVA-strålning). Efter frukosten på torsdagen så blev det bussresa tillbaka till München för vidare flygresan hem

Wiener schnitzel

Vandring med panoramavy mot Daustein

Wild wasser

Elba hälsocoach

Glaciärvandring Daustein

Vy över Salzburg

Blomsterprakt

Inga, vår reseledare

Jaana och Vuokko väntar på wienerschnitzel

ÖSTERRIKE

Huvudstad: Wien

Befolkning: 8,747 miljoner

Valuta: Euro

Area: 83 879 km²

Officiellt språk: tyska

Nationaldag: 26 oktober

Vuokko på toppen

NR 3 KRYSSLÖSNING

K	A	N	T	A	R	E	L	L
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Vinnare av kryss nr 3 är:

- 1: pris **Bernt Karlsson**, Hamnen
2: pris **Lena Lönnqvist**, Huvudlab

FRÅN JAANAS KÖK

Spagettigratäng

Du behöver

- ◆ 6 dl kokt fullkornsspagetti, ca 200 g före kokning
- ◆ 1 gul lök
- ◆ 0,5 grön paprika
- ◆ 0,5 röd paprika
- ◆ 0,5 gul paprika
- ◆ olivolja
- ◆ 1 msk curry
- ◆ 2 dl hönsbuljong
- ◆ 2 dl mellangrädde
- ◆ salt och svartpeppar
- ◆ 1 grillad kyckling
- ◆ 1 dl riven ost

Gör så här

1. Sätt ugnen på 200 grader.
2. Koka spagettin enligt anvisningen på paketet.
3. Skala och hacka löken.
4. Skär paprikorna i mindre bitar.
5. Häll lite olja i en kastrull.
6. Tillsätt curry och bryn lök och paprika i någon minut.
7. Häll i hönsbuljong och grädde och låt koka i ca 10 minuter.
8. Smaka av med salt och peppar.
9. Smörj en ugnsfast form och lägg i den kokta spagettin.
10. Bena ur kycklingen och dela köttet i lagom stora bitar.

Glöm inte friskvårdspengen !

Som anställd på Hallsta Pappersbruk har du möjlighet att få en friskvårdspeng på max 1200 kr per år. Denna utbetalas via lön mot uppvisande av kvitto. Godtagbara motionsaktiviteter är gymnastik, styrketräning, spinning, bowling, racketsporter som bordtennis, tennis, badminton och squash, lagsporter som volleyboll, fotboll, handboll och bandy. Massage, rosenterapi, akupressur, kinesologi, zonerapi och floating är godkänd aktivitet. Du väljer aktivitet inom ramen för Skatteverkets regler för friskvård. Hos den aktör du valt begär du ett kvitto där ditt namn och anställningsnummer ska framgå. Betalar du via autogiro ska totalbeloppet framgå av kvittot. Kvittot/kvittona lämnas till Lönekontoret.

Topp 5 på jobbet

1

Lön

2

Lön

3

Arbetskamrater

4

Arbetsmiljö

5

Arbetstider

LAYOUT: Pappers avd 68

FRAMSIDA: Anders Lidén

BAKSIDA: Aleksandar Srndovic

NÄSTA NR: Mars 2018

ANSVARIG UTGIVARE :

Pappers avd 68

REDAKTIONEN:

Anders Lidén

Roger Berglund

Taisto Hautala

Aleksandar Srndovic

Pernilla Westman

Jaana Kuusisto

KONTAKT:

Pappers avd 68

Tyskavägen 1

763 81 Hallstavik

0175 26 390

www.avd68.com

